

TORONTÁL

Ara: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel Beeskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1
75 Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
para Sűrgőnycim: Torontál, Veliki Beeskerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész ővre 180 D | Negyedővre 45 D
Félévre 90 D | Havonta 15 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ara:
75
para

Az SHS hadsereg bevonult Susakba.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 4.

A kiűritéssel megbízott olasz bizottság munkájával nem tudott a kellő időben elkészülni, amiért a harmadik zóna átadása kissé késédelmet szenvedett. Susak átvétele tegnap ment végbe ünnepélyes keretek között. Az előre megállapított program szerint a polgárság képviselői kimentek a város elé, közölték hódolatukat az SHS hadsereg küldöttségével és kérték a város birtokbavételét. A katonaság a délelőtt folyamán vonult be. Mindenütt virágosó, zászlódisz és szűnni nem akaró éljenkiáltások fogadták a katonákat. Este fáklýásmenet volt.

Dalmácia többi részének átadása a mai napon megtörténik.

A bolgár komitácsik és a nisi konferencia.

Beograd, márc. 4.

A „Torontál” megírta, hogy Nisben az SHS és bolgár delegáció tárgyalásokat folytat a bolgár banditák gyakori betörésének megakadályozása és több határkérdés elintézése végett.

A konferencia ugylátszik nem sok gyakorlati eredménnyel kecségtet, mert amíg Nisben nyugodtan tárgyalnak a zöld asztal mellett, a határról ujabbi nyugtalanító hírek érkeznek.

Nis környékén Lukvieski bolgár banditavezér többszáz főnyi csapatával átlépte a határt és megtámadta az ott táborozó esendőrosztagot. A nagy tulerő természetesen győzedelmeskedett és az SHS esendőrök nyole halottat és számos sebesültet hátrahagyva, menekültek a banditák elől.

Politikai körökben beszélnek, hogy a kormány a választások után újra interveniál a bolgár kormánynál és amennyiben azt tapasztalja, hogy a nisi határozat csak papírra írott malaszt, a legszigorubb rendszabályokat lépteti életbe.

Kijátszották a valutarendeleteret. Wienből jelentik: Az Aduth-bankház tulajdonosait, a három Aduth testvért, a rendőrség a valutarendetek áthágása miatt őrizetbe vette.

Mindent a mandátumért.

Népgyűlések mindenfelé.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beograd, márc. 4.

A minisztertanács tegnapelőtt tartotta utolsó ülését, amelyen több aktuális kérdés és a választásokkal kapcsolatban megteendő intézkedések szerepeltek a napirenden. A kormány tagjait most már semmi kötelezettség nem fűzi Beogradhoz és így már utra is kelhetnek, hogy választási kerületeikben minél több hívót szerezzenek pártjuknak.

A kormány tagjai körül Pasity miniszterelnök, Miletić, Jankovity és Supilo miniszter tegnap (3) Sremksi Mitrovicába utaztak, ahol részt vesznek a radikális-párt ot-tani nagygyűlésén. Pasity és kísérete tegnap délután egy óraker érkeztek Mitrovicára, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesültek.

Miután csak két hét választ el bennünket a választások idejétől, az agitáció megkétszerezedett erővet folyik tovább. Különösen nagy munkát fejtenek ki a volt országgyűlési képviselők, akik mandátumaik biztosítását kívánják az új országgyűlésre is. A volt képviselők közül nem egy a Ház felosztása óta propagandauton van s jőformán csak néhány órára kecseli fel otthonát.

Beogradban csaknem teljesen kihalt a politikai élet. Amilyen élénk

volt, még két hónappal ezelőtt, olyan szintelemné tette a mai idő, mely a vidékre szőlitotta a politikusokat. Beogradban nines is szükség agitációra, mindenki tisztában van a maga álláspontjával és híven kitar tart pártja mellett. A pártok vezetőségei csak az utolsó hétre hirdetéseknek néhány gyűlést, amelyre falragaszokon hívták fel a közönség figyelmét.

Protity Szojóján tegnap este Novi Sadra érkezett, ahol Hadzsi Koszta dr., a független radikálisok vezére és Miesatek dr. ügyvéd, a szlovákok vezetője fogadta. A novisadi gyűlés lezajlása után Protity és kísérete Petrovcére és Glozsányra ment, ahol szintén népgyűlést tartottak.

Dr. Szojadinovity pénzügyminiszter szerdán Novi Sadra érkezik. A miniszter utja politikai jellegű, de az alkalmat egyuttal felhasználja arra is, hogy a novisadi közgazdasági körökkel pénzügyi konferenciát tartson, amelyen megvitatják a mai helyzetet és a pénzüszűke okát.

Dr. Nincsity Momcsilo külügyminiszter tegnap Dzsomboljra utazott. A független németek Dzsomboljon népgyűlést tartanak, amelyen a miniszter szintén részt vesz.

Kiterjesztik a francia megszállást

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, márc. 4.

A francia csapatok megszállották Mannheim, Karlsruhe és Darmstadt városát.

Entente körökben az a vélemény uralkodik, hogy az ujabbi megszállások kezdetét jelentik Délnémetország birtokbavételének. A franciák két héten belül Münchenben lesznek.

Páris, márc. 4.

Mannheim, Darmstadt és Karlsruhe megszállását hivatalosan azzal okolják meg a szövetségesek, hogy a vámenőrzés munkájának megkönnyítésére volt szükséges a megszállás.

Berlin, márc. 4.

A badeni kormány elhatározta, hogy Karlsruheban marad. A kancellár Délnémetországba tervezett útját elhalasztotta.

Tiltakozó gyűlés bevért fejekkel. Wienből jelentik: A városháza nagytermében ma nagy zsidó tiltakozó gyűlés volt, a gyakorta ismédlődő antiszemita tüntetések ellen. A német nemzeti pártiak ellentüntetést

rendeztek, amelynek során összeütőközésekre került a sor. Gyűlés után ismét verekedés támadt, melynek során száz embert letartóztattak. Tizenkét súlyos sebesültet a kőházba szállítottak.

Még mindig a háboru...

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Szofia, márc. 4.

A szobranjében tegnap négy képviselő azt indítványozta, hogy hazaárulás és az alkotmány megsértése miatt vád alá helyezték Gesov és Daney minisztereket. Malinov—Kartukov kormányok tagjai ellen a hazaárulás vádját emelik, mert 1918-ban nem fejezték be a háborut és ez őv őszén parancsot adtak, hogy a harcvonalból visszavonuló katonákat lelőjék.

Németország nemzetközi bíróság előtt.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Genf, márc. 4.

A szövetséges főhatalmak a hágai nemzetközi bírósághoz fordultak keresettel Németország ellen, mert a kielii csatornát angol gőzös elől elzárták. A versaillesi szerződés egyik cikke ugyanis jogot ad ahhoz, hogy Németországot nemzetközi bíróság elé idézzék.

A világtörténelemben ez az első eset, hogy egy államot nemzetközi bíróság elé hígyenek.

Uj rendszer az élelmiszercikkbejelentése körül.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 5.

A szociálpolitikai minisztérium rendszeres ellenőrzést végzett az árak, főleg azonban az élelmiszerek árának alakulásáról. Régebbi rendeleteknek megfelelően a városi rendőrségeknek hatáskörébe tartozott az árak állandó nyilvántartása és kötelességük volt időnkint pontosan tájékoztatni a minisztériumot. A beeskereki rendőrség is, az előírásokhoz híven teljesítette a rendelkezéseket és hétről-hétre részletes jelentést küldött az élelmiszercikk árairól.

A régi rendszerben most változás állott be, amennyiben a szociálpolitikai minisztérium ujabbi rendeletben módosította az eddigi eljárást. A minisztérium rendelete tegnap érkezett Beeskerekre és szerint a rendőri hatóságoknak nem hetente, hanem csak minden országos vásár után kell bejelenteniük az élelmiszercikk árait. Az ujabbi intézkedéssel megkönnyítették a rendőrség munkáját.

Döntöttek a Kaszinó bérletében.

A Kaszinó-társulat kapja a helyiségeket.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 5.

A beeskereki Kaszinó-társulat már évek óta bérel a város tulajdonát képező épületet. A legutóbbi szerződés ez év március havában lejárt, most tehát új szerződés megkötése vált szükségessé. A város időközben felmondott a Kaszinónak, melyet a pesszimiztikusan gondolkodók odamagyaráltak, hogy a Kaszinó otthonát veszti. Hogy mennyire nem ez volt célja a városi tanács felmondásának, arra világos fényt vet a tegnapi tanácsülés, amelyen véglegesen döntöttek ebben az ügyben.

A városi tanács tegnapi ülésén tárgyalta a Kaszinó bérletének ügyét. Rövidesen teljes megegyezésre jutott és azt a döntést hozta, hogy a város birtokában lévő épületet évi tizenötezer dinár bérért odaadja a Kaszinó-társulatnak. A megegyezésről — kölesönös hozzájárulás esetén — szerződést kötnek. A feltételek szerint a társulat bárkinak albérletbe adhatja a nagyterem és mellékhelyiségeivel kapcsolatos vendéglőhelyiségeket.

A városi tanács döntése eloszlatja az esetleges kételyeket és bizonyára közmegelégedettséget fog kelteni. Határozatával biztosította a társulatot hogy nem marad otthon nélkül.

Jóváhagyták az 1922. évi megyei pótköltségvetést.

A Sterija színtársulat szubvenciója.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 5.

Az 1922. évi megyei pótköltségvetést már régebben elküldötték a belügyminisztériumnak jóváhagyás végett. Tegnapra érkezett vissza a belügyminisztérium határozata, mely szerint Torontál-Temecvármegye 1922-ik évi pótköltségvetését elfogadja, illetve megerősíti. A pótköltségvetésben leginkább kulturális ügyekben adott pénzbeli támogatás szerepel. Így többek között az azóta megszünt „Sterija”-színtársulatnak szubvenciója is végleges elintéztést nyert. A „Sterija”-társulatnak negyven ezer dinár van előirányozva, melyet most a jóváhagyás megérkezéssel folyósítani is fognak.

A „Sterija” tudvalevőleg a múlt évben a bányász városokat járta serra és mivel gyenge társulat volt, meglehetősen nagy deficitekkel zárta mindenütt működését. Hogy az állami, megyei és városi támogatás dacára is szűkös anyagi viszonyok között élő társulatot megmentsék, a múlt év őszén beolvastották a novisadi Nemzeti Színházba.

Bonyodalmak a nemszlávok választójoga körül.

Eljárást indítanak a bányász törvényszékek ellen? A beeskereki törvényszéki elnök nyilatkozata.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 5.

A vajdasági törvényszékek közül a beeskereki volt az első, mely a névjegyzékek hitelesítésénél benyújtotta a nemszláv állampolgárokat is és oly határozatot hozott, hogy polgári jogukat már a márciusi választások alkalmával érvényesíthetik. Jovanovity Bogdan dr., a beeskereki törvényszék elnöke még január hónapban úgy nyilatkozott munkatársaink előtt, hogy mint mindenkor, ezúttal is szigorúan alkalmazkodik a fennálló törvényekhez és azok előírásainak megfelelően jár el a választási névjegyzékek körüli munkálatok elvégzésénél is. A választási törvény — mondotta akkoriban az elnök — összehasonlító munkát szab ki és nem írja elő, hogy nevet töröljenek vagy bármiképpen is változtassanak az eredeti példányon. Viszont azt sem rendelheti el a törvényszék, hogy a törvényesen felvett választók mikor szavazhatnak, a józan ész itt azt diktálja, hogy a névjegyzékbe beírt polgárok a rákövetkező választáson élhetnek jogukkal.

A bányász törvényszékek ismeretes határozata és az ellentétes döntések körüli viharok még mindig nem esillapultak le. A novisadi „Délbácska” egyik legutóbbi számában beograd keltezéssel azt a hírt hozza, hogy Beogradban komolyan beszélnek arról, hogy vizsgálatot

indítanak a bányász törvényszékek ellen, amiért a nemszlávokat bent hagyták a választói névjegyzékekben. A beograd verzió nevetésesen hangzik, ennek tulajdonítja a „Délbácska” is, mégis megkérdeztük dr. Jovanovity Bogdan beeskereki törvényszéki elnököt, hogy mi a véleménye az állítólagos beograd hírről kapcsolatban.

A törvényszéki elnök kérdésünkre kijelentette, hogy a hír valószínűleg téves, mert adminisztrációs hatóságok egyáltalában nem emelhetnek vádat, illetve nem járhatnak el bíróságokkal szemben. A nemszlávok felvételét különben nem a törvényszékek, hanem a közigazgatási hatóságok végezték. A törvényszék nem gyakorol ellenőrzést, nem kutatja a felvettek adatainak helyességét, hanem összehasonlítja a jegyzéket a meglévő listákkal és azokat megfelelően kijavítja. Az eredeti példányt a munka elvégzése után pedig hitelesítve visszaküldi a városnak vagy községnek. A nemszlávokat természetesen benyújtották a névsorban, mert a választási törvény az eljárásra nézve kétségtelenül, világosan határoz. Ugyanígy eldöntött tény a választáson való részvétel is, mely természetes folyamán a felvételnek. Az esetből kifolyólag tehát nem lehet a bányász törvényszékeket felelőségre vonni.

Bírósági szünet a választások miatt.

Nincsen tárgyalás a törvényszéken és járásbírószágon.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 5.

Szombat délelőttünkint nagy a forgalom a törvényszék első emeleti folyosóján. A padokon közömbös tekintetű férfiak és nők ültek vegyesen, legtöbbször vidéki parasztok. Itt ott kiült a tömegből egy-egy „kaputos” ember alakja — városi polgár. Ezek a tanúk, akiket nem érdekel az egész ügy, akiknek egyáltalában nem fontos az érdekelt vádlott vagy vádló, hanem egy kis kék cédulát kaptak kézhez néhány nap előtt s most ezért kell végigülniök egy délelőttöt vagy esetleg még egy-két órást hosszabb időre. A választási törvény értelmében, mondotta, a választások előtt tizenöt nappal, a választások után pedig három napon belül nem tartható tárgyalás. Ez a rendelkezés nemcsak a törvényszékekre, hanem a járásbírószágon is vonatkozik. A szünetről szóló rész természetesen kivételeket is említ, ilyen a rendkívülség esetének fennforgása vagy

a vizsgálati ügy, mely minden további nélkül, akadálytalanul lefolytatható.

A törvényszék elnöke a törvény rendelkezéseinek megfelelően minden intézkedést megtett. Szombaton az előírásokhoz híven már nem is tartottak tárgyalást a törvényszéken és járásbírószágon. A szünet március 21-éig bezárólag tart, az első tárgyalás tehát a járásbírószágon 22-én, a törvényszéken pedig 24-én lesz.

Érdeklődünk a városi lakáshivatal vezetőjénél Grubity Andrea dr. főjegyzőnél, hogy a választási törvény rem gátolja-e a lakásügyben tartandó tárgyalásokat Grubity dr. jelentette, hogy sürgős esetekben feltétlenül hoz határozatot.

HIREK

MÁRC
6.

1475-ben szül. Michel-angelo, minden idők egyik legnagyobb szobrásza. 1882-ben Szerbia királysággá lesz.

A vámhivatali ügye döntés előtt. Kedden este hat órakor a grémium igazgatósága ülést tart a kamarában, amelyen a vámhivatal ügyében tartózkodó Szedán este hat és fél órakor ugyancsak a vámhivatal ügyében gyűlés lesz a Lloydban, amelyre ezúton hívják meg az összes beeskereki kereskedőket, gyárosokat és iparosokat.

A beeskereki tavaszi vásár. Péntek, szombat és vasárnap tartották Beeskereken az ezidei első országos vásárt. A vásár meglehetősen jól sikerült, állatok nagy számban hajtottak fel, a kirakó vásár pedig a kedvezőtlen időjárás dacára jelentékeny volt. Vétel a magas árak, főleg azonban a pénzügyi miatt aránylag kevés történt.

A Székely-Kalman hangverseny eseménye lesz Beeskereknek. A két kiváló művész kíséretében érkezik hozzánk március 14-ikén Kósa György zongoraművész is, akinek kiváltságos tehetségéről hasabokat irtak a lapok. A hangverseny március 14-ikén este lesz a Kaszinó nagytermében és az előjegyzett jegyek már most átvehetőek a Mangold könyvkereskedésben.

Purim-bál A Purim-bál mindenkor egyike volt Beeskereken a legsikerültebb táncmulatságoknak. A szombat esti is méltón sorakozhatik az eddigiek mellé. Annyi pompásabbnál pompásabb maszkot, na meg bohókás jókedvet, régen nem láttak az öreg kaszinó kivéhet falai, mint ez alkalommal. A talpalávalót Bozsó cigányzenekara szolgáltatta. Éjfélkor színpadverseny volt, melynek nyertesei Grünberger Janka és Grünberger Ilonka.

Holttestet találtak a melencei határban. Melence határában tegnap egy férfit holttestet találtak. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az illető hetven év körüli lehet. Külső sérülésnek nyomát nem találták rajta. Kikutatásánál semmiféle irást nem leltek, amelyből személyazonosságára lehetne következtetni.

Uj női zenekar

Európa összes nagyobb városaiban hangversenyezett s a legnagyobb sikereket érte el. Elsőrangú és olcsó borok kíséretében. Számos látogatást kér és pontos kiszolgálásról gondoskodik.

játszik ma estétől kezdve minden este a Bristol-szállóban. Nagy utánjárással és költséggel sikerült egy világhírű női zenekart szerződtetnem, melynek tagjai a következők: Kirtzanszki Szvetozár, a Bristol-szálló tulajdonosa.

Házasság. Neumann Ferenc és Léderer Margit f. hó 6-án fél 1 órakor tartják esküvőjüket az izr. templomban.

Evangéliumi előadások. A püspöki methodista-templomban, Veresmartiova (Uri) utca 13. sz. alatt hétfőtől, március hó 5-től péntekig 2-ig este fél 8 órakor evangéliumi magyarázatokat tart Ferd. Mayr Jekesz Novi Sadról. Az előadásokra mindenkit szívesen lát a methodista község előjárója.

Országos vásárok. Belacrkván március 5-7-éig. Oroszlamoson, Szrbobranban, Szárcsán 11-én, Debeljácsán pedig 23., 24. és 25-én országos vásárt tartanak.

Lopás a srpskiitebeji pusztán. Dabity Zsiva srpskiitebeji földbirtokosnak pusztájáról ismeretlen tettesek eloptak két métermázsza burgonyát. A gazdálkodó kára meghaladja az ötszáz dinárt. A nyomozás megindult.

Idősb. Andrassy Gyula emlékezete. Március 3-ikán volt száz esztendője, hogy Kassa városában megszületett esikszentkirályi és krasznahorkai id. Andrassy Gyula gróf, az elmúlt évszázad egyik legnagyobb államférfia. Az Andrassyak története attól az időtől kezdve, hogy Andorás levente nevű legelső ismert ősiük Szent István szemelattára bajnoki viadalban kétféle idegen idegen vitéz, egybeforrt az ezerszázados nemzet küzdelmével, gyászával, diadalmával s örök reménykedésével. Andrassy Bertalan a nagy Hunyady oldalán veri a törököt, Andrassy Boldizsár Moldovában lengeti a Mátyás zászlaját, Andrassy Márton Dósa ellen vereszkedik, Andrassy István kuruc generális nevéhez fűződik a löcsei fegyverszony regéje s az ő testvére a rettenetesen „dervis-generális”. A család egyik ága 1676-ban kapja a bárói rangot, egy másik ága pedig 1767-ben nyeri el a grófságot. A család egyik legnagyobb fia a ma élő Andrassy Gyulának az édesapja volt, aki Zemplén megye országgyűlési követségétől kezdve haláláig, a herjedosán, a monarchia külügyministerségén és a berlini kongresszuson át tüneményes pályát futott meg.

Meghalt a budapesti rablógyilkos merénylet áldozata. Budapestről jelentik: A Vilmos császár-uti rablógyilkos merénylet áldozata, Farkas Vilmos a zsidókórházban meghalt.

Cirkusz. Magyar Domokos sentai újságíró a novisadi „Cirkusz”-ba egy cikket írt, amelyet dr. Holló Sándor adai ügyvéd magára nézve sértőnek talált. Dr. Holló ezért Magyarit kihívatta a Royal-kávéházba az utcára, ahol botjával többször megütötte. Közben odaértek az újságíró barátjai, akik viszont az ügyvédnek estek neki és derekasan visszaadták a kölesönt. A Cirkusznak a rendőrségen lett folytatása.

Egy orosz kapitány tragédiája. Novi Sadról jelentik: Szirmer Vladimir orosz kapitány tegnap délután revolverből fobelötte magát. Szirmer azért követte el tettét, mert hosszabb ideje állásnélkül volt és egy orosz tábornok leányának házasságot ígért s szavát nem tudta beváltani.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

A török kormány a béke mellett döntött.

— A „Toronto” tudósítójának távirata. —

Angora, márc. 5. A nemzetgyűlés ma meghallgatta a lausannei kiküldöttek jelentését a

békejavaslat tervezetről. A kormány a béke megkötése mellett foglalt állást.

Libits Adolf meghalt. Megirtuk néhány nap előtt, hogy Libits Adolf, József főherceg jószágkormányzója, akit Torontál megyében is nagyon sokan ismertek, husmérgezést kapott. Amint most egy aradi távirat jelenti, Libits Adolf tegnap a mérgezés következtében meghalt.

Tűz a „Daily Mail” palotájában. Londonból jelentik: A „Daily Mail” épületében ma tűz támadt. A tűzről részletes jelentések még nem érkeztek.

Báró Lers Vilmos meghalt. Budapestről jelentik: Báró Lers Vilmos volt kereskedelmi miniszter, több ízben államtitkár, Baja város képviselője, 54 éves korában agyvérzés következtében tegnap este Budapesten meghalt. Temetése holnap megy végbe.

Renan születésének száz éves évfordulója. Párisból jelentik: Szerdán délután folyt le a Sorbonne nagy amfiteátrumában Millerand elnök jelenlétében Renan születésének száz éves évfordulója alkalmából megrendezett ünnepség. Renan a francia székszis egyik nagy képviselője, egyik legkimagaslóbb szemé annak a láncornak, amely Montaignetól Anatole Franceig vezet. Renan képviselője a francia szellem által termelt nagy szkeptikusoknak, akik nem kiméltlenül rombolták a régi hiteket és régi föltevéseket, hanem átmentették ezekből a hitekből és föltevésekből az örök értékeket. Leghatalmasabb alkotása a Jézus élete című könyve, amely körül kemény és éles harc tört ki és amely miatt nyolc évre száműzték Renant a College de Franceon elfoglalt tanszékéről. Renan eredetileg papnak készült, de huszonkét esztendősen korábban levetette a reverendát és a történelemnek és irodalomnak szentelte életét.

Sztrájk a Wiener Kommerzialbankban. Budapestről jelentik: A Wiener Kommerzialbank alkalmazottjai a munkát megszüntették, mert a wieni vezetőség harminc alkalmazottnak végkielégítés nélkül felmondott. A tárgyalások délutánra eredményre vezettek és így a sztrájk a délutáni órákban véget ért.

* **Átutalások, hitellevelek és csekkek** az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szrb Szövetkezeti Bank R.-T.** fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

A párisi asszonyok Tutenkhamen-lázba estek. Páris a világszenzáció érzékeny metropolisa s különösen a párisi asszonyok Tutenkhamen-lázba estek. A Fáraó sírjának fölfedezése után, mondhatni egy éjszaka leforgása alatt mintegy esodálatos virág fakadt föl Párisban az egyiptomi divat és a szenzációra éhes párisi asszonyok égnak a vágytól, hogy a Fáraó-lányok ruházatába öltözködve díszeljenek a szalonnokban. Több párisi divatművész arra gondolt, hogy Egyiptomba utazik és közvetlen szemlélője lesz a felnyitott királyi sírnak s lekopírozhatja azokat a rég porrá vált foletteket, amelyeket Tutenkhamen király udvarában a hölgyek viseltek. Ennek az utnak azonban számos akadálya van és így a női divat tervezői megelégedtek azzal, hogy egyelőre az egyiptomi divatot vezetik be a párisi tavaszi divatba. A ruhák anyagát kék, zöld, sárga, lila, barna és vörös egyiptomi motívumok díszítik. A színek mozaik-szerűen olvadnak egymásba. Kigyók és sárkányok díszítik a nehéz selymeket, krepeket, amelyekből azután a ruhákat és bluzokat készítik. Az ékszerek egyiptomi pompával ragyognak és rendkívül divatosak lettek a kigyókarkötők, amelyek oly raffinált stílusban készülnek, hogy azok úgy néznek ki, mintha egyiptomi királyleány kincsesezdobozából kerültek volna elő. De a hálósobaberendezéseket és a szalagarnitúrákat is egyiptomi stílusban készítik és általában minden lehető elkövetnek arra, hogy a nagy Tutenkhamen pompájából magukra öltsek a királysírokban fölcilliant gazdagságot és színpompát.

Keresik Voltaire agyvelejét. Párisból írják: Mikor Voltaire, a nagy filozófus meghalt, agyvelejét egy Mithouard nevű gyógyszerészre bízták, aki spiritusban őrizte a becses és ritka relikviát. Mikor meghalt, fia ajándékkul felajánlotta Voltaire agyát az államnak, amely azonban udvariasan visszautasította azt. Később egy Verdier nevű urhoz került az agyvelő, ennek az a szerencsés ötlete támadt, hogy az akadémianak fogja ajándékozni. A „halhatatlanok” testülete azonban hüvös udvariassággal köszönte meg a megtiszteltetést és nem fogadta el az ajándékot. A híres agyvelő ez-

után Labresse patikushoz került és sokáig semmi sem hallatszott róla, míg hosszú idő után egy önkéntes árverésen bukkant fel ismét. Hogy ki vette meg, nem tudni, de azóta senki sem hallott róla. A Petit Parisien-nek jutott eszébe most felvetni a kérdést, hogy hová lett a nagy filozófus és költő agya s hogy elő fog-e még kerülni?

* **Átutalásokat és csekkek kiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra** újból eszközölte a **Nagybeeskerek Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló** épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

A közművelődési egyesület matinéja.

Dr. Brájjer Lajos előadása.

Becskerek, márc. 5.

A Bányai Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta idei negyedik matinéját, amelyen dr. Brájjer Lajos beszélt amerikai benyomásairól. Dr. Brájjer Lajost mint szellemes eszevegőt, jó előadót és éles megfigyelőt nem kell külön bemutatnunk és így tegnapi előadása nagy élvezetet szerzett a közönségnek, mely feszült figyelemmel kísérte az előadást.

Dr. Vinczehidy Ernő egyesületi igazgató üdvözölte rövid pár szóval dr. Brájjer Lajost, aki a kulturális egyesülettel annak megalakulása óta szorosban egybeforrt és most az utóbbi években a becskereki közönség igaz öröme évenként megajándékoz bennünket egy-egy értékes előadással.

Dr. Brájjer Lajos előadásában kiterjeszkedett mindazokra a momentumokra, amelyek az európai embert, ha Amerikában jár megkapják. Beszélt az amerikai jótékonyságról, politikáról, nőkről, fiórtól, a gyermekekről, könyvtárakról, színházakról, mulatóhelyekről, a háztartásról. Végigvezetett az amerikai ember életén, hogy végül levonja a következtetést: hol élnek jobban, Amerikában vagy Európában. A kérdést azonban nyitva hagyta, miután nagyon sok momentum szót az európai ember és nagyon sok az amerikai ember életmódja mellett.

Mindenesetre az, hogy az amerikai ember nem ismer felekezetet, templomot, hitet, fajt és nemzetiséget, amely őt elválaszthatja felebarátjától, az oly magasságba emeli Amerikát az európai nivó fölé, ahová mi sokkal régebbi kulturánkkal szegényszemre még ma sem jutottunk el. Dr. Brájjer előadásának ez volt a magva és megnyugvásunkra szolgált, hogy milyen meleg, emberi szívvvel tudta az amerikai mindennapos, szürke élet jelenségeiből ezt a nagy — bár reánk nézve lesújtó — igazságot kihámozni.

Milliók márká-bankó. Március elsején forgalomba került.

Németország gazdasági válságára, valutájának hirtelen módon való lesüllyedésére jellemző az a tény, amelyről ma egy berlini távirati jelentés számol be. A márka, amely az utóbbi idők eseményei következtében a világ egyik legrosszabb valutája lett, ma már csak nagy tömegben számít csekély értékű vásárló eszköznek is. A birodalmi bank terve, amely a mai nappal már a megvalósulás stádiumába lépett, hogy ne nagy tömegű, csak nagy számjegyekkel ellátott márkabankjegyekkel tudjanak Németországban vásárolni. A ma érkezett távirati jelentés szerint a német birodalmi bank március elsejével 1.000.000 márkás bankjegyet hozott forgalomba. Szovjetország kivételével a világ egyetlen államában sincsen forgalomban ilyen nagy összeget képviselő bankjegy. Hogy pedig a szovjetbankó értéke mennyi, azt mindenki tudja.

Napirenden a színház átalakításának kérdése

Miből fedezik a kiadásokat?

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskek, márc. 5.

A városi tanács legutóbb részletesen foglalkozott a városi színház átépítésének tervével. Amint a „Torontál” megírta, a színházat, mely jelenleg igen elhanyagolt állapotban van, teljesen átalakítják. A színházat kiegészítik az utcai frontig, ahol a főbejáratot helyezik el. A főbejárat előcsarnokba nyílik, mely után nagyobb foyer következik. A nézőtér földszinti üléseit nagyrészt újakkal pótolják, a kevésbé rongáltakat pedig kijavítják. A faalkotmányból álló páholsorokat lebontják s a helyükbe cement és vasbetonból épült erkélyeket emelnek. Az erkélyeken széksorok lesznek és mindössze néhány páholyt építenek. A színpadot teljesen átépítik, az öltözőket pedig generális javítás alá veszik.

A színház átépítésével kapcsolatban megértük, hogy a költségeket a bankoknál letétbe helyezett árpénzekből fogják fedezni. Mint most értesülünk, a városnak nincsen szándékában, de nincs is jogában az árvaletételeket felhasználni, ezzel nem is volt szó különben, mert a város más úton is előtudja teremteni a szükséges összegeket. A költségekre körülbelül egy millió dírtartásznak, melyet máris biztosítottak erre a célra. A színház átépítése elé tehát pénzügyi tekintetben nem gördülnek nehézségek.

A színház átépítésével kapcsolatban felkerestük Aleksity Bogoljub polgármestert, aki kérdéseinkre kijelentette, hogy a színház tervét minden körülmények közt megvalósítja.

SZÍNHÁZ.

Hétfő, március 5-én: Kék mazurka. Operette.

Kedd, március 6-án: Kostana. Népszínmű. Bucsuelőadás.

Az utolsó előadások. A becskeren vendégszereplő suboticiai szerb színtársulat holnap tartja bucsuelőadását. Ma este a Kék mazurka megy, holnap pedig a Kostana című szerb népszínmű. A társulat Becskeréről Vrsacra megy, ahol hat hétig szándékozik játszani.

A Mükedvelők Színháza szerdán este mutatja be Farkas Imre „Cseregyerekek” című 3 felvonásos operettjét. Farkas bájos dalmvének bemutatása külön esemény is lesz, miután ezt a darabot először játszik Becskeren. A szereposztás a következő: Balogh Nagy J.—Dudás Ádám. Baloghné—Csányi Mariska, Balogh N. Pista—Spira Károly, Huber—Nyárai Rezső, Grete—Bárany Kuki, Lotte—Schuld Józsika, Tommi—Balás Iván, Pista—Csányi Lajos, Jutka—Perhácsné Seibal M. Tancosnók: Török Viola, Török Lenke. Énekesnők: Vas Gizi, Vas Bözsi, Bárany Lulu Cigányprimás Vas Lajos.

Az előadás este 8 órakor kezdődik.

Csütörtök: Cseregyerekek. (Másodszor.)

Péntek: Cseregyerekek. (Harmadszor.)

Jegyek minden előadásra átvehetőek Juhász Ferencnél a „Torontál” szerkesztőségében.

Sport

Genua. Vasárnap délelőtt mérkőzött a magyar válogatott olasz válogatott 0:0.

Budapest. Az elsőosztályú csapatok mérkőzése a magyar válogatott és az FTC külföldi turája miatt elmaradt.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen feleségem, jó anyámként

Klein Mórné

szül. Leitner

temetésénél résztvettek, részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton leg-halásabb köszönetünket.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

A gyászoló család.

Ügyes éves bogárnak kerestetik.

398

Jelentkezni a Hajdućicai Uradalom irodájában, Hajdućica. (Bánát.)

BOLDOG MOLNÁR

nem kell már külföldre utaznia, ha malmát ujjonnan kívánja berendezni, vagy valamely malomberendezési tárgyra van szüksége, mert a

„GLOBUS”

malomépítő vállalat

Veliki Becskerek,

telefon 53 - postafiók 54 - Krunska u. II.

mindezt azonnal szállítja!

Allandóan raktáron a legjobb német és svájci gyártmányu malomgépek és mindennemű malomszükségleti

cikkek.

Kivánatra mérnököt küld, árajánlat-tal szolgál.

KINO a Szpaska Krunában.

Hétfőn, marc. 5. és kedden, marc. 6-án este 6 és 8 órakor:

Szoba hét ajtóval.

Nagy bűnügyi dráma, két részben, 11 felvonásban. II. rész: A bíróság. 5 felv.

Egy teljes hálószobaberendezés és különböző butorok eladó.

Knez Pavlova (Kinizsi) utca 8., a zsidó templommal szemben.

Méneladás!

Eladó egy három éves vasderes lipizai félvér mén, 170 cm. magas. Fedezetési igazolványa van.

Mixich Imre Horvát Nécsa, posta Klári.

Üzlet

házzal együtt azonnal eladó. Bővebbet

Schmidt Ferdinándnál, Perlezen.

Kertész-táblaüveg

(Gärtnerglas)

és vendéglő-edények,

Ia minőségű áru, a legolcsóbb árakon

Ivanitza Ferdinánd Károly

üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedésben

Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca.

Fűszerüzlet

eladó.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállalt fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállításhoz eredő mindennemű viszkerezeteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Eladó

egy balkaros, majdnem új cipőszegő

Bakai Istvánól Torontáltorda, Nagy-utca 531. sz.